

ю. шеляженко

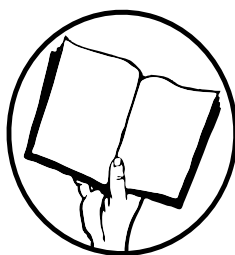
НЕС ВОЮЮЩИ

Ю. Шеляженко

НЕ ВОЮЙ

РАССКАЗ
НА РУССКОМ
И УКРАИНСКОМ

ОПОВІДАННЯ
УКРАЇНСЬКОЮ
ТА РОСІЙСЬКОЮ

Київ
Видавець
Юрій Шеляженко

Київ
Издатель
Юрій Шеляженко

2014

УДК 821.161.1-32+821.161.2-32
ББК 84(2Рос)6-44+84(4Укр)6-44
Ш45

Шеляженко, Юрій Вадимович. **Не воюй** : оповідання українською та російською / Юрій Шеляженко – К.: Шеляженко Ю. В., 2014. – 36 с.

Почалася війна, а люди не хочуть воювати. Всюди заклики: «Не воюй». Воєначальники та елітні військові частини люто граються у війну між собою. Іншим їхня війна нецікава, всі як один живуть у мирі та згоді.

Для читачів, які не бажають піддаватися войовничій істерії.

Шеляженко, Юрий Вадимович. **Не воюй** : рассказ на русском и украинском / Юрий Шеляженко – Киев: Шеляженко Ю. В., 2014. – 36 с.

Началась война, а люди не хотят воевать. Всюду призывы: «Не воюй». Военачальники и элитные воинские части ожесточенно играют в войну между собой. Остальным их война неинтересна, все как один живут в мире и согласии.

Для читателей, которые не желают поддаваться воинственной истерии.

© Ю. В. Шеляженко, 2014.

ISBN 978-617-7088-04-1

НЕ ВОЮЙ

РАССКАЗ

У нее новоселье. Новый дом. Тот, которого не должно быть. «После свадьбы – наш дом». Он удивился такой радостной мысли. Почему ненавистная новостройка вдруг стала желанной?

Холодной воды не было. Боря все равно принял душ. Попрыгал, чтобы согреться, голыми ногами по кафелю. Вытерся. Почистил зубы. Надел новые ботинки. Хрустя целлофаном, распаковал новый пиджак. Долго выбирал галстук. Хочется же быть безупречным.

Он до сих пор жил в наследственной квартире. Бабушка получила ее за перевыполнение плана пятилетки. Одной из первых переселилась из коммуналки в хрущобы. На пятый этаж. Внизу жило сплошное начальство. Взбираться по лестнице дольше всех было неприятно. Зато с балкона знатный вид, от печерских холмов до голосеевского леса. Дом ведь тоже стоит на холме. Осенью внизу океан зелени, зимой – чистая Антарктика. И блеск солнца в далеких и близких окнах. И крыши, и куски дорог, по которым движутся машины с людьми.

На лестнице встретил соседку. Дочь полковника с третьего этажа.

- Привет. Как дела?
- Привет. Работаю.
- Чего там программируешь?
- Флэш-игру на сайт итальянского банка.

– Круто. Давай, еще увидимся.

У подъезда обсела ступеньки малышня с ноутбуком. Смотрели боевик под пиво и энергетики. Когда-то тут была скамейка. По указанию чиновницы с подвального этажа скамейку спилили. Чиновница хотела избавиться от шума сорванцов над ее окнами. А теперь они не только шумели, но и бросали окурки ей в форточку. Ведь урна для мусора, к сожалению, была выпилена вместе со скамейкой.

Под ноги шмякнулся каштан. Они валялись повсюду на асфальте. Зеленые, колючие, целые и расколовшиеся. И белесое небо, откуда они падали, было как мякоть каштана в колючей зеленой коже крон деревьев, ошетилившихся листвой. Новый дом, округлый, крепкий, темно-коричневый, спелым каштаном выглядывал из мякоти неба, заслоняя горизонт. Сотни огромных окон, балкончики, башенки новостройки выглядели так же сказочно, как двадцать лет назад, когда они вдвоем впервые увидели дом на рисунке акварелью.

Боря с Леной тогда были совсем маленькими. Бегали в бурьянах на пустыре. Не знали, чем еще заняться. Они увлеклись, догоняя друг друга, и не заметили появления взрослых. Двое мужчин в разных концах пустыря установили треноги, занялись измерениями. Женщина в красной кепке принялась ходить по пустырю. То и дело останавливалась, делала пометки в блокноте. Лена чуть не сбила ее с ног, когда убегала от Бори.

– Стой! – сказала женщина, – Что ты делаешь на строительной площадке?

– Это наш пустырь.

– А мы тут дом построим.

– Какой дом? – спросил Боря, запыхавшийся от погони, но не утративший любопытства.

Женщина вновь открыла блокнот и достала оттуда сложенный вчетверо альбомный листок. Развернула. И дети увидели дом. Великолепное строение, очерченное смелыми штрихами кисти.

– Кто будет в нем жить? – поинтересовался Боря.

– Элитные части Национальной гвардии. Дом строится по заказу жилищного кооператива при генштабе. Он называется «Защитник отечества».

– Я тоже хочу жить в этом доме!

– Ну, подружка, тебе это вряд ли светит. Как и мне. Разве что выйдешь замуж за одного из тех ребят, которые охраняют президента.

– Я буду охранять президента! – заявил Боря.

– Только вначале вы вместе должны вырасти, – весело объявила женщина, – А теперь не мешайте. Мне надо работать над проектом.

До конца дня Лена стала президентом, а Боря ее защищал. Он вспомнил об этом с улыбкой, подходя к новому дому. Дорожка вела сквозь заросли можжевельника во внутреннем дворе дома, огибала детскую площадку. На скамейках у детской площадки сидели две бабушки и кошка. Бабушки увлеклись беседой. Кошка же неподвижно следила за детской возней, иногда подергивая ушами. Воздух был пропитан фитонцидами – очень необычно в центре мегаполиса.

В холле Боря подошел к охраннику за стеклянной перегородкой с золотыми буквами «Richmond Palace

Security Service». Представился, назвал номер квартиры. Охранник сверил имя со списком приглашенных и показал рукой на лифт.

Четырнадцатый этаж. Апартаменты Лены. Он ткнулся носом ей в щеку, чмокнул. Девушка ловко увернулась, схватила его за руку и повела показывать квартиру. Хвасталась обоями цвета слоновой кости, высокими потолками, большой столовой. Показала, как тренируется на велотренажере в спальне. Все это в темпе урагана, ускользая от его прикосновений и объяснений, не давая возможности для признания. Самый большой сюрприз ждал его в гостиной.

– А вот телевизор. Прикинь, диагональ побольше, чем у окон.

К черту телевизор! Лучше пусть объяснит, кто этот толстяк в серой футболке и камуфляжных шортах, хозяйски развалившийся на софе перед телевизором?!

Она объяснила:

– Это Гриша, мой парень.

Гриша выключил телевизор и поднялся навстречу.

– Это Боря. Друг детства, я тебе о нем рассказывала. Мальчики, знакомьтесь.

Машинально пожимая руку соперника, «друг детства» словно схватился за оголенный провод под напряжением. Чуть не дернулся. Но все-таки сдержался, нервы были крепкие.

В двери позвонили. Лена побежала открывать.

– И давно вы познакомились? – поинтересовался Боря.

– Да уже много лет, – ответил Гриша.

– Она ничего не рассказывала о тебе.

– А что ей рассказывать? Мы с тобой виделись пару раз, только ты меня не замечал. Я помню, на митинге против застройки ты стоял с плакатом «Руки прочь от детской площадки».

– Не помню, чтобы ты был на том митинге.

– А свои фотографии в интернете помнишь?

– Вроде да.

– Так это я фотографировал. Лена сразу сказала обратить на тебя внимание. Дескать, колоритный тип.

– Значит, ты фотограф! Теперь вспоминаю. Пару раз ты приходил. В сложные моменты было не до тебя. И ты явно старался не мешаться под ногами.

– Точно! Кстати, ваши митинги здорово помогли мне подняться. Одну из фотографий заметили кураторы международной выставки. Пригласили, помогли сделать экспозицию. Тогда и отец стал серьезнее относиться к моим занятиям фотографией. Раньше он думал, что это блажь, а после выставки устроил меня в службу связей с общественностью военного округа. Теперь я уже начальник этой службы.

Лена вернулась с гостями, седоватым мужчиной в белом пиджаке и женщиной в вечернем платье. Это были родители Гриши. Не успел Боря с ними познакомиться, как снова послышался звонок в дверь. Гости продолжали прибывать. Чаще приходили парами.

– А ты без пары? – доброжелательно поинтересовался Гриша.

Боре сразу захотелось сменить тему разговора:

– Надеюсь, что встречу ее тут. Кстати, как ты находишь время на вечеринки? Сейчас же война!

– Да, пахать приходится изрядно. Сеем ветер,

пожинаем бурю. Но для Лены у меня всегда время есть.

– Насчет ветра не понял.

– Мы же даем официальную информацию, которая многим не нравится. Для одних она как ветер, как сотрясение воздуха. Этих еще можно терпеть, они просто называют нас беззубыми. А вот другие захлебываются от ненависти. Им мы мешаем врать и разрушаем иллюзии. Наш пресс-центр неправильно цитируют, искажают формулировки ради красного словца. Приписывают нам то, чего мы не говорили. Приходится мониторить информационное пространство. Потом поправляем, опровергаем.

– А пропагандой занимаетесь?

– Конечно.

– То есть сами привираете?

– Наша пропаганда самая честная! – Гриша подмигнул, – Да ты и сам знаешь, как это делается.

– С чего бы мне знать? – возразил Боря.

– Только не прикидывайся простачком. Вы несколько лет такое городили!..

– О чем ты?

– Говорили, новый дом строится на костях чумного кладбища. Вот котлован разроют и вновь будет эпидемия. Где же твоя чума? Ты еще жив? Здоров?

– Ну...

– Еще говорили, что новый дом провалится в подземную реку или от строительства сползет склон вместе со старыми домами. Ты еще трещину на стене журналистам показывал.

– Я что, придумал эту трещину?!

– Трещина есть, а дом не развалился. Ты говорил,

что развалится. Вот тебе и пропаганда. Правдоподобная ложь всегда начинается с видимости правды.

– Это просто везение! Все эксперты подчеркивали опасность строительства!

– Помнится, эксперты как раз говорили, что строительство безопасно. Но журналистов вы направляли к своему эксперту, который ругал застройщиков и нанятых ими экспертов. Мне очень понравилось, что он все время говорил о коррупции. По-моему, это был политолог из общественной организации «Оборона Киева».

– Почему политолог? Не знаю, кто он по образованию, но про теневые схемы застройщиков рассказывал со знанием дела.

– Он при мне вместо ответа на сложный вопрос признался на камеру, что политолог, а не архитектор. Вы еще потом не подпускали к себе на акции того журналиста, который задал этот вопрос.

– Так ты об этой проститутке говоришь? Его же застройщики купили!

– Откуда ты знаешь?

– От... знающих людей.

– Дай угадаю. Тебе это политолог сказал.

– Он не политолог!

Боря сам удивился ярости, с которой была брошена последняя реплика, и поспешно добавил:

– Извини, разговор пока закончим. Ты мне напомнил обсудить кое-что с Леной.

Он пошел на кухню, где девушка с подругами готовила угощение для гостей. Кухня была громадной. Лена объяснила: передвижные стены, можно ни в чем

себе не отказывать. Рассказал свежий анекдот, помог нарезать салат. Пустил слезу от лука. Обнял девушку за талию:

– Пообщаемся минутку наедине?

Она дала себя увести в спальню. Тут только Боря заметил на стене над велотренажером знакомую фотографию метровой величины. Он с пацанами ломает зеленый забор. Лица прикрыты, зато видны другие мельчайшие детали. Как щепки летят. Как милиция курит в сторонке.

– Гришин подарок?

– Круто, скажи?

– Зачем ты ее тут повесила?

– Это же ярость! Мы злые, как черти! Это так помогает крутить педали!

«Мы»? Ах да, она тоже попала в кадр с краю. Орет в мегафон. Что же она орала? «Валите забор! Валите! Валите его!» – да, моя Лена самая смелая, другие девчонки носили ментам чай в пластиковых стаканчиках и налаживали хорошие отношения. «Моя, да уже не моя» – мысленно поправил себя Боря.

– Этот Гриша... Зачем ты все усложняешь? Я понимаю, ты хочешь, чтобы я ревновал...

– Снова твои выдумки.

– Разве мы не договорились быть вместе?

– Нет.

– Что значит нет?

– Друг мой, ты не предлагал мне руку и сердце.

– Это несерьезно.

– Это очень серьезно.

– Я делал тебе предложение...

– Перестань.

– Я предлагал тебе вместе сесть и написать сочинение...

– У тебя был разговор о чем-то конкретном? Меня ждут гости.

– Да! Послушай, мы должны были сесть и написать сочинение о том, как мы вместе будем долгие годы радостно строить свою жизнь. Это же простой ритуал, который я придумал, чтобы мы стали одной семьей.

– Семейей становятся в церкви.

– Что за чушь! Послушай, церковь и ЗАГС – это чужие формальности, которые мы будем проходить, когда договоримся между собой. Когда у нас будет план, как жить вместе.

– Ты ненормальный. Никаких планов не надо. Все происходит само собой, если мы предназначены друг другу. Ты мой, я твоя. Все просто. Если все усложняется, советуемся с друзьями и подругами, в крайнем случае идем к психологу. Раз у тебя все сложно с самого начала, значит, верно я чувствую, что ты меня не любишь.

– Сами собой происходят только недоразумения и ссоры. Жизнь без замысла всегда заканчивается трагедиями. Вот возьми русско-украинскую войну. Ее разжигают идиоты, когда требуют решить все проблемы силой и идут на переговоры с ультиматумами. Нельзя рассчитывать, что жизнь сложится сама собой. Если вы хотите воевать, у вас должен быть четкий план победы. Если вы хотите договариваться, у вас должны быть взаимно выгодные предложения.

– Я все-таки не поняла, чего ты хочешь.

– Я хочу прочесть с тобой сочинение о нашей

совместной жизни. Мой вариант. Ты, конечно, можешь вносить поправки.

– Это самое неадекватное предложение руки и сердца, которое я слышала за свою жизнь.

Боря достал из левого нагрудного кармана несколько помятых листков бумаги.

– Нет,– поспешно сказала Лена.

– Не хочешь сейчас читать?

– Нет.

– А когда?

– Никогда! Я отказываюсь быть твоей женой. Я люблю Гришу.

Она чуть отошла от него, словно опасаясь гнева.

– Прости, Боря. Ты хороший парень, меня к тебе тянуло с детства. Гриша, может, не такой красавец и умница, но он нормальный и из очень хорошей семьи. К тому же мы любим друг друга.

– Допустим, это правда. О чем вы с ним договорились?

– Поженимся через месяц. Можешь быть свидетелем.

– А еще?

– Будем жить долго и счастливо. Это же любовь, она движет миром!

– Я так понял, ты рассчитываешь, что его влиятельные родители помогут ему сделать карьеру и стать богатым человеком, а все богатства он положит к твоим ногам.

– Как некрасиво и цинично так говорить о нашей любви!

– Ты издеваешься.

– Ну да. Если честно, именно на это я и рассчитываю. У тебя, Боря, такой квартиры никогда не будет. Мой дом – моя крепость, здесь я чувствую себя принцессой. А ты говоришь, сочинение. Где будем сочинять? В твоей хрущевке с тараканами?

– Только не надо преувеличивать. Сама же жила в нашей хрущевке. Тараканов вывели сразу после распада советского союза, когда на рынке появились китайские ядовитые мелки.

– Не хочу больше жить в хрущевке!

– Вспомни, как мы защищали наш дом. Ты любила эту хрущевку. Ты боялась, что застройщики могут ее разрушить.

– Это была игра.

– Ты уверена?

– Не будь наивным! Я с самого начала хотела жить в большом красивом новом доме.

– Но это ты собрала первый митинг против застройки! Ты сказала, что по словам твоей бабушки на месте строительства было чумное кладбище!

– Пришлось хорошо повоевать со жлобами и заставить их меня бояться, чтобы мне подарили жизнь в апартаментах класса люкс. Вот отец Гриши – член правления жилищного кооператива «Защитник Отечества». Кооператив, правда, давно реорганизован и многие пайщики остались с носом. Но хорошие семьи в таких случаях никогда ничего не теряют. Наоборот, на то они и хорошие семьи, чтобы приобретать потерянное другими.

– Не понимаю.

Боря сел на краешек большой двуспальной кровати.

Лена продолжала стоять у дверей.

– Что тебе не понятно? Не лезь в нашу семью. Мы с тобой просто друзья детства, понятно?!

– Не понимаю, как я мог не замечать твоей лжи.

– Да все ты видел, мы же вместе врал про опасность строительства.

– Но ты подняла народ, и я верил тебе!

– Мы же вместе придумывали все сказки. Как ты мог мне верить?

– Вот этого я не понимаю. Глупо вышло.

– Ты еще не знаешь, какие глупости творились с этой застройкой! «Защитники отечества» вначале примазались к бюджетной программе. Правление кооператива получило деньги и положило себе в карман. Вместо застройки пустырь срочно закатали в асфальт.

– Помню, там были три ларька: пиво-колбаса, газеты-сигареты и игровые автоматы с вывеской «Casino Royale».

– Автоматы поставил как раз Гришин отец. И вывеску он придумал. Старик любит фильмы про Джеймса Бонда.

– Потом горсовет решил отобрать землю у кооператива. Ларьки снесли, на их месте оборудовали детскую площадку.

– Точно. Гриша говорит, что старик был в ярости. Ему, королю игрового бизнеса на районе, устроили такой облом! Вернулся из командировки в Англию и срочно подтянул друзей из военной судебной коллегии. Именем Украины решение горсовета было признано недействительным. Суд еще и взыскал в пользу кооператива такую компенсацию из бюджета, на которую

можно два дома построить. Тогда и началось строительство нашего Ричмонда. Знаешь, откуда название? Отец Гриши слышал на экскурсии в Лондоне, что у них парламент тоже приказал развалить королевский дворец Richmond Palace. Старику это запомнилось. Он сказал, что в отличие от английских королей-вырожденцев с парламентом цацкаться не намерен. Правление кооператива одобрило идею построить роскошные апартаменты под гордым именем разрушенного дворца английских монархов.

– Тогда ты обошла все квартиры, пригласила народ на митинг и собрала подписи под коллективной жалобой.

– Ты первый отозвался! Помнишь, ночью обрисовывал забор требованиями прекратить строительство?

– Ты сказала, что надо создать блог и пиарить наш протест в соцсетях. Мы целый день этим занимались. Вечером сходили в кино.

– Да, потом вернулись и переспали. Это было хорошо! Но ты заставил меня поволноваться. Я чуть было не залетела. Это очень помешало бы сейчас строить семью.

– Чушь эта ваша семья. Никаких договоренностей, никаких серьезных планов. Все пускаете на самотек, поворовски просто и с жадной любовью. Результаты всегда плачевные.

– Не ревнуй. Я уже не твоя. И вообще, Гриша – надежный, как скала. Такой никогда в жизни не пропадет.

– У нас уже была одна бездумная семья славянских народов. Сейчас все перессорились и царапаются, как

дикие кошки. У всех на душе раны. Все требуют мести. Все по-своему правы. И все дальше рвутся в бой, как последние дураки.

– Хватит этого нытья. Пошли отмечать новоселье.

В гостиной Гриша уже говорил о войне, немного покраснев от выпитого шампанского. Жаловался, что трудно вывести народ на поле боя. Мало добровольцев. Много предателей, провокаторов и пацифистов. Враги даже распространяют по соцсетям новый мем: «Не воюй».

– А правильный лозунг! И вражеское телевидение вопит, что их пацифисты завербованы нашими шпионами! – воскликнул Боря.

Гриша ткнул пальцем в Боря, обругал его «либерастом». Еще больше покраснел, плюхнулся на софу.

Лена пригласила спорщиков и других гостей примириться за праздничным столом.

Тостов за мир в этот день было необычно много. Гости уже изрядно расслабились, когда у всех вдруг начали звонить мобильные телефоны.

– Началась война! – воскликнул Гриша, – Сейчас подъедет наша бригада. Мужчины идут со мной. Оружия хватит всем.

– Да ну тебя. Не воюй, – отозвался мальчик с планшетом, который ушел из-за стола и уютно устроился в кожаном кресле, как только взрослые начали много пить.

– Глупо! – заорал Гриша, – Иди погуляй, не лезь под руку!

– Ты всех выгонишь? – поинтересовался мальчик.

– Смотри, все молчат. Молчание – знак согласия со мной.

– Вряд ли,– возразил Боря,– Молчание – знак согласия с мирными делами. И это же молчание – протест против твоей войны. Действительно, пусть воюют те, кто хочет воевать.

Гриша встал, зашатался и снова сел. Лена включила телевизор.

– Диктатура фейков. Ложные слухи в интернете официально опровергнуты властями,– зазвенел в комнате бодрый голос ведущей новостей,– Сообщения о том, что Украина и Россия находятся в состоянии войны, не соответствуют действительности. Киев и Москва почти одновременно заявили, что массовое дезертирство из военных частей в связи с началом войны придумано пятой колонной врагов, которые орудуют под лозунгом «Не воюй». В Москве назвали бредом новость о взятии Кремля элитными частями украинских националистов. Правда, связаться с Кремлем нашему корреспонденту не удалось. А в Киеве призывают не принимать всерьез сообщения о том, что элитные части русских империалистов захватили Министерство обороны Украины и занялись люстрацией украинских военачальников...

В двери требовательно позвонили. Лена пошла открывать. Через минуту гостиная заполнилась людьми в камуфляжной форме с автоматами, в черных масках. Один, правда, был в кожаной куртке. Без маски и автомата, зато с бумагой. На бумаге – герб, двуглавый орел.

– Мы из комитета по защите Киева.

– Какого комитета? По зачистке Киева? – уточнил Боря.

– Сказано же, комитета защиты! Не зачистки! Короче, при нашем комитете чрезвычайный военный суд решил вот что... Оглашается постановление о люстрации именем Российской Федерации...

– А вы можете сразу по сути сказать?

– Вы выселены отсюда, как захватчики киевской земли и коррупционеры. Наш военный суд аннулировал решение вашего военного суда. Как горсовет раньше решил, так и будет. У вашего кооператива изымается земельный участок вместе с домом. Это здание переходит в собственность города. Здесь будут жить честные граждане. Например, я.

– Это незаконно! – воскликнул Гриша.

– Тоже мне законник нашелся. Вон отсюда. Завоевывай Кремль и живи там, если хочешь.

– Вы, наверное, шутите, – прошептала Лена.

– Я не шучу. Собирайте вещи и выметайтесь по-хорошему. Даю вам час. Иначе прольется кровь.

Лена выбежала из гостиной. Боря последовал за ней.

– Я продала квартиру в хрущевке, чтобы обустроиться в Ричмонде, – плакала девушка.

– Успокойся, поживешь у меня, – с любовью сказал парень.

И они покинули роскошные апартаменты, держась за руки. Вернулись в свою хрущевку, не задетые перестрелкой элитных частей нации и империи. Вышли на балкон. Любовались закатом. Обнимались. А внизу все трещало и пыжилось жалкое, нелепое сражение, которое было им совершенно безразлично.

НЕ ВОЮЙ

ОПОВІДАННЯ

У неї новосілля. Новий будинок. Той, якого не повинно бути. «Після весілля – наша оселя». Він здивувався такій радісній думці. Чому ненависна новобудова раптом стала бажаною?

Холодної води не було. Борис все одно прийняв душ. Пострибав, щоб зігрітися, голими ногами по кахлю. Витерся. Почистив зуби. Одягнув нові черевики. Хрускочучи целофаном, розпакував новий піджак. Довго вибирав краватку. Хочеться ж бути бездоганим.

Він і досі жив у спадковій квартирі. Бабуся отримала її за перевиконання плану п'ятирічки. Однією з перших переселилася з комуналки в хрущоби. На п'ятий поверх. Нижче мешкало одне начальство. Підніматися сходами довше за всіх було неприємно. А втім, з балкону відкривається достойний краєвид, від печерських пагорбів до голосіївського лісу. Адже будинок стоїть на узвишші. Восени знизу океан зелені, взимку – чиста Антарктика. І блищить сонце у далеких та близьких вікнах. Видно покрівлі й шматки доріг, по яких рухаються машини з людьми.

На сходах зустрів сусідку. Дочка полковника з третього поверху.

- Привіт. Як справи?
- Привіт. Працюю.
- Що ти там програмуєш?
- Флеш-гру на сайт італійського банку.

– Круто. Давай, ще побачимось.

Біля під'їзду обсіла сходинки малеча з ноутбуком. Дивилися бойовик під пиво та енергетики. Колись тут була лавка. За вказівкою чиновниці з підвального поверху лавку спиляли. Чиновниця хотіла позбутися шуму бешкетників над її вікнами. А тепер вони не тільки шуміли, але й кидали недопалки їй у квартиру. Адже урну для сміття, на жаль, випиляли разом з лавкою.

Під ноги впав каштан. Вони валялися скрізь на асфальті. Зелені, колючі, цілі та розколоті. І білясте небо, звідки вони падали, було як м'якоть каштану в колючій зеленій шкірці крон дерев, що наїжачилися листям. Новий будинок, кругленький, міцний, темно-коричневий, стиглим каштаном визирав з м'якоті неба, затуляючи обрій. Сотні величезних вікон, балкончики, башточки новобудови виглядали так само казково, як двадцять років тому, коли вони вдвох уперше побачили будинок на малюнку аквареллю.

Борис з Оленою тоді були зовсім маленькими. Бігали в бур'янах на пустирі. Не знали, чим ще зайнятися. Вони захопилися, наздоганяючи один одного, і не помітили появи дорослих. Двоє чоловіків у різних кінцях пустиря встановили триноги, взялися робити вимірювання. Жінка в червоній кепці почала ходити по пустирю. Раз у раз зупинялася, робила позначки в блокноті. Олена ледь не збила її з ніг, коли тікала від Бориса.

– Стій! – сказала жінка,– Що ти робиш на будівельному майданчику?

– Це наш пустир.

– А ми тут будинок побудуємо.

– Який будинок? – спитав Борис, захекавшись від погоні, але від того не втративши цікавості.

Жінка знову відкрила блокнот і дістала звідти складений учетверо альбомний аркуш. Розгорнула. І діти побачили будинок. Неймовірно чудову будівлю, окреслену сміливими штрихами пензля.

– Хто буде в ньому жити? – поцікавився Борис.

– Елітні частини Національної гвардії. Дім будується на замовлення житлового кооперативу при генштабі, який зветься «Захисник Вітчизни».

– Я теж хочу жити в цьому будинку!

– Ну, подруга, тобі це навряд чи світить. Як і мені. Хіба що вийдеш заміж за одного з тих хлопців, які охороняють президента.

– Я буду охороняти президента! – заявив Борис.

– Тільки спочатку ви разом повинні вирости, – весело оголосила жінка, – А тепер не заважайте. Мені треба працювати над проектом.

До кінця дня Олена стала президентом, а Борис її захищав. Він згадав про це з посмішкою, підходячи до нового будинку.

Доріжка вела крізь зарості ялівця у внутрішній двір будинку, огинала дитячий майданчик. На лавках біля дитячого майданчика сиділи дві бабусі та киця. Бабусі захопилися бесідою. Кішка незворушно стежила за дитячою метушнею, іноді посмикуючи вухами. Повітря було насичене фітонцидами – дуже незвично в центрі мегаполісу.

У холі Борис підійшов до охоронця за скляною перегородкою із золотими буквами «Richmond Palace Security Service». Представився, назвав номер квартири.

Охоронець знайшов його ім'я у списку запрошених і показав рукою на ліфт.

Чотирнадцятий поверх. Апартаменти Олени. Він ткнувся носом їй у щоку, чмокнув. Дівчина спритно ухилилася, схопила його за руку і повела показувати квартиру. Хвалилася шпалерами кольору слонової кістки, високими стелями, великою їдальнею. Показала, як тренується на велотренажері в спальні. Все це в темпі урагану, уникаючи його дотиків і ніжностей, не даючи нагоди для освідчення. Найбільший сюрприз чекав на нього у вітальні.

– А от телевизор. Прикинь, діагональ більша, ніж у вікон.

До біса телевизор! Хай краще вона пояснить, що це за товстун у сірій футболці та камуфляжних шортах похазяйськи розвалився на канапі перед телевизором?!

Вона пояснила:

– Це Грицько, мій хлопець.

Грицько вимкнув телевизор і піднявся назустріч.

– Це Борис. Друг дитинства, я тобі про нього розповідала. Хлопці, знайомтеся.

Машинально тиснучи руку суперника, «друг дитинства» немов би схопився за оголений дріт під струмом. Трохи не смикнувся. Але все-таки стримався, нерви були міцні.

У двері подзвонили. Олена побігла відчиняти.

– І давно ви познайомилися? – поцікавився Борис.

– Так вже багато років, – відповів Грицько.

– Вона нічого не розповідала про тебе.

– А що їй розповідати? Ми з тобою бачилися пару разів, тільки ти мене не помічав. Я пам'ятаю, на мітингу

проти забудови ти стояв із плакатом «Руки геть від дитячого майданчика».

– Не пам'ятаю, щоб ти був на тому мітингу.

– А свої фотографії в інтернеті пам'ятаєш?

– Начебто, так.

– Ото я фотографував. Олена сказала звернути на тебе увагу. Мовляв, колоритний тип.

– Отже, ти фотограф! Тепер пригадую. Пару разів ти з'являвся. У складні моменти було не до тебе. До того ж, ти старанно уникав плентатись під ногами.

– Точно! До речі, ваші мітинги дуже допомогли мені піднятися. Одну з фотографій помітили куратори міжнародної виставки. Запросили, допомогли зробити експозицію. Тоді й батько став серйозніше ставитися до моїх занять фотографією. Раніше він думав, що це примха, а після виставки влаштував мене до служби зв'язків з громадськістю військового округу. Тепер я вже начальник цієї служби.

Олена повернулася з гостями, сивим чоловіком у білому піджаку і жінкою у вечірній сукні. Це були батьки Грицька. Не встиг Борис з ними познайомитися, як знову почувся дзвінок у двері.

Гості продовжували прибувати. Найчастіше приходили парами.

– А ти без пари? – доброзичливо поцікавився Грицько.

Борисові одразу захотілося змінити тему розмови:

– Сподівався, що зустріну її тут. До речі, як ти знаходиш час на вечірки? Зараз іде війна!

– Так, багато роботи, паємо і паємо. Сіємо вітер, пожинаємо бурю. Але для Олени у мене завжди є час.

– Щодо вітру не зрозумів.

– Ми ж даємо офіційну інформацію, яка багатьом не подобається. Для одних вона як вітер, як стрясування повітря. Цих ще можна терпіти, вони просто називають нас беззубими. А от інші захлинаються від ненависті. Ми їм заважаємо брехати і руйнуємо ілюзії. Наш прес-центр неправильно цитують, спотворюють формулювання заради красного слівця. Приписують нам те, чого ми не казали. Доводиться моніторити інформаційний простір. Потім поправляємо, спростовуємо.

– А пропагандою займаєтеся?

– Звісно ж.

– Тобто, самі прибріхуєте?

– Наша пропаганда найбільш чесна! – Грицько підморгнув, – Та ти й сам знаєш, як це робиться.

– З чого б мені знати? – заперечив Борис.

– Тільки не прикидайся простачком. Ви кілька років таке городили!..

– Про що це ти?

– Казали, що новий будинок будується на кістках чумного цвинтаря. Ось котлован розриють і знову буде епідемія. Де ж твоя чума? Ти ще живий? Здоровий?

– Ну...

– Ще стверджували, що новий будинок провалиться в підземну річку або від будівництва сповзе схил разом зі старими будинками. Ти ще тріщину на стіні журналістам показував.

– Я що, вигадав цю тріщину?!

– Тріщина є, а будинок не розвалився. Ти казав, що розвалиться. Ось тобі і пропаганда. Правдоподібна брехня завжди починається з видимості правди.

– Нам просто пощастило! Всі експерти підкреслювали небезпеку будівництва!

– Експерти, пригадую, якраз дійшли висновку, що будівництво є безпечним. Але журналістів ви направляли до свого експерта, який лаяв забудовників і найнятих ними експертів. Мені дуже сподобалося, що він весь час казав про корупцію. По-моєму, це був політолог з громадської організації «Оборона Києва».

– Чому політолог? Не знаю, хто він за освітою, але про тіньові схеми забудовників розповідав зі знанням справи.

– Він при мені замість відповіді на складне питання зізнався на камеру, що політолог, а не архітектор. Ви ще потім не підпускали до себе на акції того журналіста, який задав це питання.

– Ти за цю повію говориш? Його ж забудовники купили!

– Звідки тобі це відомо?

– Від... знаючих людей.

– Дай здогадаюся. Тобі це політолог сказав.

– Він не політолог!

Борис сам здивувався люті, з якою була кинута остання репліка, і поспіхом додав:

– Вибач, але балачки поки закінчимо. Ти мені нагадав обговорити дещо з Оленою.

Він пішов на кухню, де дівчина з подругами готувала частування для гостей. Кухня була величезною. Олена пояснила: пересувні стіни, можна ні в чому собі не відмовляти.

Розповів свіжий анекдот, допоміг нарізати салат. Пустив сльозу від цибулі.

Обняв дівчину за талію:

– Поспілкуємось хвилинку наодинці?

Вона дала себе відвести в спальню. Тут тільки Борис помітив на стіні над велотренажером знайому фотографію метрової величини. Він з пацанами ламає зелений паркан. Обличчя приховані, проте видно інші дрібні деталі. Як тріски летять. Як міліція курить збоку.

– Подарунок Грицька?

– Круто, скажи?

– Нащо ти її тут повісила ?

– Це ж лють! Ми злі, як чорти! Це так допомагає крутити педалі!

«Ми»? О, звісно, вона теж потрапила в кадр з краю. Кричить в мегафон. Що ж вона кричала? «Валіть паркан! Валіть! Валіть його!» – так, моя Олена найсміливіша, інші дівчата носили ментам чай в пластикових стаканчиках і налагоджували добрі стосунки.

«Моя, та вже не моя» – подумки поправив себе Борис.

– Цей Грицько... Навіщо ти все ускладнюєш? Я розумію, ти хочеш, щоб я ревнував...

– Знову твої вигадки.

– Хіба ми не домовилися бути разом ?

– Ні.

– Що значить ні?

– Друже мій, ти не пропонував мені руку і серце.

– Це несерйозно.

– Це дуже серйозно.

– Я приходив до тебе з пропозицією...

– Досить.

– Я пропонував тобі разом сісти і написати твір...

– У тебе була розмова про щось конкретне? Мене чекають гості.

– Так! Слухай, ми повинні були сісти і написати твір про те, як ми разом будемо довгі роки радісно будувати своє життя. Це ж простий ритуал, який я придумав, щоб ми стали однією сім'єю.

– Сім'єю стають в церкві.

– Що за нісенітниця! Послухай, церква і РАЦС – це чужі формальності, які ми будемо проходити, коли домовимося між собою. Коли у нас буде план, як жити разом.

– Ти ненормальний. Ніяких планів не треба. Все відбувається само собою, якщо ми призначені один для одного. Ти мій, я твоя. Все просто. Якщо все ускладнюється, радимося з друзями та подругами, в крайньому разі йдемо до психолога. А коли у тебе все складно з самого початку, то, мабуть, вірно я відчуваю, що ти мене не любиш.

– Самі собою відбуваються тільки непорозуміння і сварки. Життя без задуму завжди закінчується трагедіями. От візьми російсько-українську війну. Її розпалюють ідіоти, коли вимагають вирішити всі проблеми силою і йдуть на переговори з ультиматумами. Не можна розраховувати, що життя складеться саме собою. Якщо ви хочете воювати, у вас повинен бути чіткий план перемоги. Якщо ви хочете домовлятися, у вас повинні бути взаємно вигідні пропозиції.

– Я все ж не зрозуміла, чого ти хочеш.

– Я хочу прочитати разом з тобою твір про наше спільне життя. Мій варіант. Ти, звичайно, можеш вносити поправки.

– Це найбільш неадекватна пропозиція руки і серця з тих, які я чула за своє життя.

Борис дістав з лівої нагрудної кишені кілька пожмаканих аркушів паперу.

– Ні,– швидко сказала Олена.

– Не хочеш зараз читати?

– Ні.

– А коли?

– Ніколи! Я відмовляюся бути твоєю дружиною. Я люблю Грицька.

Вона трохи відійшла від нього, немов побоюючись гніву.

– Пробач, Борисе. Ти хороший хлопець, мене до тебе тягнуло з дитинства. Грицько, може, не такий красень і розумник, але він нормальний і з дуже хорошої сім'ї. До того ж ми любимо один одного.

– Припустимо, це правда. Про що ви з ним домовилися?

– Одружимося через місяць. Можеш бути свідком.

– А ще?

– Будемо жити довго і щасливо. Це ж любов, вона рухає світом!

– Я так розумію, ти розраховуєш, що його впливові батьки допоможуть йому зробити кар'єру і стати багатою людиною, а всі багатства він покладе до твоїх ніг.

– Як негарно, як цинічно так казати про нашу любов!

– Ти знущаєшся.

– Отож. Якщо чесно, саме на це я і розраховую. У тебе, Борисе, такої квартири ніколи не буде. Мій дім – моя фортеця, тут я відчуваю себе принцесою. А ти

кажеш, твір. Де будемо творити? У твоїй хрущовці з тарганами?

– Тільки не треба перебільшувати. Ти теж жила з нами в хрущовці. Тарганів вивели одразу після розпаду радянського союзу, коли на ринку з'явилася китайська отруйна крейда.

– Не хочу більше жити в хрущовці!

– Згадай, як ми захищали наш будинок. Ти любила цю хрущовку. Ти боялася, що забудовники можуть її зруйнувати.

– Це була гра.

– Ти впевнена?

– Не будь наївним! Я з самого початку хотіла жити у великому, гарному новому будинку.

– Але це ти зібрала перший мітинг проти забудови! Ти сказала, що за словами твоєї бабусі на місці будівництва було чумне кладовище!

– Довелося добре повоювати зі жлобами, змусити їх мене боятися, щоб мені подарували життя в апартаментах класу люкс. Ось батько Грицька – член правління житлового кооперативу «Захисник Вітчизни». Кооператив, щоправда, давно реорганізований і багато пайовиків спіймали облизня. Але хороші сім'ї в таких випадках ніколи нічого не втрачають. Навпаки, на те вони і хороші сім'ї, щоб завойовувати втрачене іншими.

– Не розумію.

Борис сів на краєчок великого двоспального ліжка. Олена продовжувала стояти біля дверей.

– Що тобі не зрозуміло? Не лізь до нашої сім'ї. Ми з тобою просто друзі дитинства, зрозуміло?!

– Не розумію, як я міг не помічати твоєї брехні.

– Та все ти бачив, ми ж разом брехали про небезпеку будівництва.

– Але ти підняла народ, і я вірив тобі!

– Ми ж разом вигадували всі казочки. Як ти міг мені вірити?

– Ось цього я не розумію. Дурнувато вийшло.

– Ти ще не знаєш, які дурниці творилися навколо цієї забудови! «Захисники Вітчизни» спочатку примазалися до бюджетної програми. Члени правління кооперативу взяли гроші і поклали собі в кишені. Замість забудови пустир терміново закатали в асфальт.

– Пам'ятаю, там були три кіоски: пиво-ковбаса, газети-цигарки та ігрові автомати з вивіскою «Casino Royale».

– Автомати поставив якраз батько Грицька. І вивіску він придумав. Старий любить фільми про Джеймса Бонда.

– Потім міськрада вирішила відібрати землю у кооперативу. Ларьки знесли, на їхньому місці обладнали дитячий майданчик.

– Точно. Грицько каже, що старий безумно розлютився. Йому, королю ігрового бізнесу на районі, влаштували такий облом! Повернувся з відрядження до Англії і терміново підтягнув друзів з військової судової колегії. Іменем України рішення міськради було визнано недійсним. Суд ще й стягнув на користь кооперативу таку компенсацію з бюджету, на яку можна два будинки побудувати. Тоді й почалося будівництво нашого Річмонду. Знаєш, звідки назва? Батько Грицька чув на екскурсії в Лондоні, що у них парламент теж наказав розвалити королівський палац Richmond Palace.

Старому це запам'яталося. Він сказав, що на відміну від англійських королів-виродженців з парламентом цяцкатись не буде. Правління кооперативу схвалило ідею побудувати розкішні апартаменти під гордим ім'ям зруйнованого палацу англійських монархів.

– Тоді ти обійшла всі квартири, запросила народ на мітинг і зібрала підписи під колективною скаргою.

– Ти перший відгукнувся! Пам'ятаєш, вночі замальовував паркан вимогами припинити будівництво?

– Ти сказала, що треба створити блог і піарити наш протест в соцмережах. Ми цілий день цим займалися. Ввечорі пішли в кіно.

– Так, потім повернулися і переспали. Це було файно! Але ти змусив мене похвилюватися. Я мало не залетіла. То дуже завадило б мені зараз будувати сім'ю.

– Одна дурість – ця ваша сім'я. Ніяких домовленостей, ніяких серйозних планів. Хочете жити стихійно, абияк, по-зłodійськи просто і з жадібною любов'ю. Результати завжди плачевні.

– Не треба заздрити. Я вже не твоя. І взагалі, Грицько – надійний, як скеля. Такий ніколи в житті не пропаде.

– Ми вже мали одну бездумну сім'ю слов'янських народів. Зараз усі пересварилися і дряпаються, як дикі кішки. В усіх поранена душа. Усі вимагають помсти. Всі по-своєму праві. І всі далі рвуться в бій, як останні дурні.

– Досить цього ниття. Пішли відзначати новосілля.

У вітальні Грицько вже балакав про війну, трохи почервонівши від випитого шампанського. Скаржився, що важко вивести народ на поле бою. Мало добровольців. Багато зрадників, провокаторів і

пацифістів. Вороги навіть поширюють по соцмережам новий мем: «Не воюй».

– А правильний мем! І вороже телебачення волає, що їхні пацифісти завербовані нашими шпигунами! – вигукнув Борис.

Грицько ткнув пальцем на Бориса, вилаяв його «ліберастом». Ще більше почервонів, плюхнувся на канапу. Олена запросила сперечальників та інших гостей примиритися біля святкового столу.

Тостів за мир у цей день було незвично багато. Гості вже неабияк розслабилися, коли в усіх раптом ожили мобільні телефони.

– Почалася війна! – вигукнув Грицько, – Зараз підїде наша бригада. Чоловіки йдуть зі мною. Зброї вистачить усім.

– Та ну тебе. Не воюй, – відгукнувся хлопчик з планшетом, який утік з-за столу і затишно влаштувався у шкіряному кріслі, як тільки дорослі почали багато пити.

– Годі вже дурниць! – закричав Грицько, – Іди погуляй, не заважай серйозній справі!

– Ти всіх виженеш? – поцікавився хлопчик.

– Дивись, усі мовчать. Мовчання – знак згоди зі мною.

– Навряд, – заперечив Борис, – Мовчання – знак згоди з мирними справами. І те саме мовчання – протест проти твоєї війни. Дійсно, нехай воюють ті, хто хоче воювати.

Грицько встав, захитався і знову сів. Олена увімкнула телевізор.

– Диктатура фейків. Помилкові чутки в інтернеті офіційно спростовані владою, – увірвався до кімнати

батьорий голос ведучої новин, – Повідомлення про те, що Україна та Росія знаходяться у стані війни, не відповідають дійсності. Київ і Москва майже одночасно заявили, що масове дезертирство з військових частин у зв'язку з початком війни вигадане п'ятою колоною ворогів, яка орудує під гаслом «Не воюй». У Москві назвали маячнею новину про взяття Кремля елітними частинами українських націоналістів. Однак зв'язатися з Кремлем нашому кореспонденту не вдалося. А в Києві закликають не сприймати всерйоз повідомлення про те, що елітні частини російських імперіалістів захопили Міністерство оборони України і зайнялися люстрацією українських воєначальників...

У двері подзвонили. Настійливо, з вимогою. Олена пішла відчиняти.

За хвилину вітальню окупували люди у камуфляжній формі з автоматами, у чорних масках. Один, щоправда, був у шкіряній куртці. Без маски, без автомата. Озброєний лише папірцем, на якому – герб, двоголовий орел.

– Ми з комітету захисників Києва.

– Якого комітету? Зачистки Києва? – уточнив Борис.

– Якої зачистки?! Сказано ж, ми захисники! Коротше, при нашому комітеті надзвичайний військовий суд вирішив ось що... Оголошується постанова про люстрацію іменем Російської Федерації...

– Можете вже по суті сказати?

– Ви виселені звідси, як загарбники київської землі та корупціонери. Наш військовий суд анулював рішення вашого військового суду. Як міськрада раніше вирішила, так і буде. У вашого кооперативу вилучається земельна

ділянка разом з будинком. Ця будівля переходить у власність міста. Тут житимуть чесні громадяни. Наприклад, я.

– Це незаконно! – вигукнув Грицько.

– Теж мені, законник знайшовся. Геть звідси! Завойовуй Кремль і живи там, якщо хочеш.

– Ви, напевно, жартуєте, – прошепотіла Олена.

– Я не жартую. Збирайте речі і вимітайтесь по-доброму. Даю вам годину. Інакше проллється кров.

Олена вибігла з вітальні. Борис пішов за нею.

– Я продала квартиру в хрущовці, щоб облаштуватися в Річмонді, – плакала дівчина.

– Заспокойся, поживеш у мене, – з любов'ю сказав хлопець.

І вони пішли геть із розкішних апартаментів, тримаючись за руки. Повернулися до своєї хрущовки. Їх не зачепила стрілянина елітних частин нації та імперії. Вони вийшли на балкон. Милувалися заходом сонця. Обнімалися. А знизу все тріщав і бундючився жалюгідний, безглуздий бій, до якого їм не було ніякого діла.

ЗМІСТ | СОДЕРЖАНИЕ

НЕ ВОЮЙ. РАССКАЗ	3
НЕ ВОЮЙ. ОПОВІДАННЯ	19

ПРО АВТОРА

Юрий Шеляженко – киевский издатель, журналист, правозащитник, писатель, проповедник оригинальной религии, которая называется верой в наивысшую ценность человека и, по отзывам религиоведов, является современным духовным движением, «своеобразным религиозным пацифизмом». В этой религии есть свое Священное писание, вероучение, обряды, организации (душевные общества), раскрывающие каждому человеку в непосредственном общении с Богом истины безграничности человеческой души, человечности Бога, а также святости суверенитета личности, веры в себя, верности себе, владения собой.

Юрій Шеляженко – київський видавець, журналіст, правозахисник, письменник, проповідник оригінальної релігії, яка зветься вірою в найвищу цінність людини і, за відгуками релігієзнавців, є сучасним духовним рухом, «своєрідним релігійним пацифізмом». У цій релігії своє Священне писання, віровчення, обряди, організації (душевні спільноти), що розкривають кожній людині у безпосередньому спілкуванні з Богом істини безмежності людської душі, людяності Бога, а також святині суверенітету особистості, віри в себе, вірності собі, володіння собою.

*Літературно-художнє
видання*

Шеляженко Юрій Вадимович

НЕ ВОЮЙ

**ОПОВІДАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ
ТА РОСІЙСЬКОЮ**

Відповідальний за випуск,
редагування, коректуру,
оформлення, комп'ютерний набір
та верстку: Ю. В. Шеляженко.

Підписано до друку 17.04.2014 р.
Формат 60х84/16. Папір офсетний.
Друк лазерний. Гарнітура Міньон.
Умовн. друк. арк. 2,1.
Обл.-вид. арк. 1,1.
Наклад 500 прим. Зам. № 17.

Видавець

Шеляженко Юрій Вадимович,
вул. Тверський тупик, буд. 9, к. 82,
м. Київ, 01042.
Тел. +38 (097) 317-93-26,
факс +38 (044) 529-04-35.

E-mail:

yuriy.sheliazhenko@gmail.com

Свідоцтво про внесення суб'єкта
видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготівників і
розповсюджувачів видавничої
продукції серія ДК № 4425, видане
Державним комітетом
телебачення і радіомовлення
України 22.10.2012 р.

Віддруковано
на власному обладнанні.

*Литературно-художественное
издание*

Шеляженко Юрий Вадимович

НЕ ВОЮЙ

**РАССКАЗ НА РУССКОМ И
УКРАИНСКОМ**

Ответственный за выпуск,
редактирование, корректуру,
оформление, компьютерный
набор и верстку: Ю. В. Шеляженко.

Подписано в печать 17.04.2014 г.
Формат 60х84/16. Бумага офсетная.
Печать цифровая. Гарнитура
Миньон. Усл. печ. л. 2,1.
Учетн.-изд. л. 1,1.
Тираж 500 экз. Заказ № 17.

Издатель

Шеляженко Юрий Вадимович,
ул. Тверской тупик, д. 9, к. 82,
г. Киев, Украина, 01042.
Тел. +38 (097) 317-93-26,
факс +38 (044) 529-04-35.

E-mail:

yuriy.sheliazhenko@gmail.com

Свидетельство о внесении субъекта
издательского дела в
Государственный реестр издателей,
изготовителей и распространителей
издательской продукции серии
ДК № 4425, выдано Государственным
комитетом телевидения и
радиовещания Украины 22.10.2012 г.

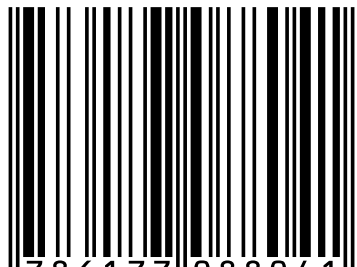
Отпечатано на собственном
оборудовании.

WWW.ВИДАВЕЦЬ-ШЕЛЯЖЕНКО.УКР

ISBN 978-617-7088-04-1

9 786177 088041 >